

Onderwerp: **Verordening Jeugdhulp gemeente Barneveld**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld (2020 e.v.) ter vaststelling aan de gemeenteraad aanbieden.
2. De Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld in te trekken (nr. 1021054)

De eerste Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld is vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 juli 2014. In 2016 heeft een actualisatie plaatsgevonden.

Door een wetswijziging en een aantal uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (verder CRvB) zijn enkele inhoudelijke aanpassingen noodzakelijk. De voornaamste inhoudelijke aanpassing betreft aansluiting bij de Wet minimumloon voor wat betreft de pgb-tarieven in het sociaalnetwerk. De uitspraken van de CRvB hebben met name betrekking op de methode van onderzoek naar de hulpvraag/ondersteuningsvraag en de eigen kracht van burgers hierin.

Daarnaast is in het dagelijks gebruik van de verordening een aantal verbeterpunten duidelijk geworden. De verbeterpunten zien vooral op tekstuele onvolkomenheden.

In deze aangepaste verordening zijn de tekstuele onvolkomenheden aangepast en de nieuwe juridische kaders en inzichten verwerkt.

De Adviesraad Sociaal Domein is bij de totstandkoming van de Verordening Jeugdhulp Gemeente Barneveld betrokken en heeft een positief advies gegeven met enkele voorstellen voor wijziging en aanvulling. Deze voorstellen zijn verwerkt in de verordening en de toelichting daarop.

2. Door de raad gestelde kaders

- Beleidsplan Sociaal Domein;
- De Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld.

3. Effect

a) Meetbaar effect:

De nieuwe Verordening jeugdhulp gemeente Barneveld actualiseert en verbetert de gemeentelijke regelgeving, met betrekking tot de Jeugdwet.

b) Maatschappelijk effect:

De Verordening vormt de (juridische) basis voor onze uitvoering van de Jeugdwet.

4. Argumenten

4.1. De wetswijziging (Wet minimumloon) vraagt om een actualisatie van de verordening

Per 1 januari 2018 is de Wet minimumloon veranderd. Middels een AMVB is een verlenging/uitzondering voor gemeenten gecreëerd tot mei 2019. De wetswijziging maakt dat het (eerder) door het college vastgestelde pgb-netwerktarief voor dagopvang (20 euro per dagdeel; 3 uur) en logeeropvang/kortdurend verblijf (30 euro per etmaal) in de huidige vorm niet langer voldoet. Bij het delen van het tarief door het aantal uren is namelijk sprake van een uurloon dat lager is dan het wettelijk minimum loon. Bij hulp in dagdelen en logeeropvang/Beschermd Thuis (hulp in etmalen) is echter sprake van uren feitelijke ondersteuning en uren bereikbaarheid/aanwezigheid van een zorgverlener. Uit de Wet minimumloon volgt dat alleen de feitelijke uren moeten worden uitbetaald, conform de wettelijke norm.

Uit consultatie van (gecontracteerde) natura zorgaanbieders is gebleken dat voor hulp in dagdelen wordt uitgegaan van (naar boven) afgerond 1,5 uur feitelijke ondersteuning en voor hulp in etmalen wordt uitgegaan van (naar boven) afgerond 2 uur feitelijke ondersteuning.

Door alleen de feitelijk geleverde uren (pgb-sociaalnetwerk) te vergoeden, wordt voldaan aan de Wet minimumloon.

4.2. Recente jurisprudentie maakt dat aanpassing van de verordening noodzakelijk is

Per 1 januari 2015 zijn diverse taken, vanuit verschillende wetten (o.a. de Zorgverzekeringswet en Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, hierna AWBZ) gedecentraliseerd naar gemeenten. Cliënten die meeverhuisden kregen een overgangperiode, waarin de eerder gestelde indicaties onverminderd moesten worden overgenomen door de gemeente.

De AWBZ hanteerde bij pgb's voor hulp/ondersteuning vanuit het sociaal netwerk andere tarieven dan voor natura voorzieningen. Hierbij gold als uitgangspunt dat de vergoeding voor hulp/ondersteuning uit het sociaal netwerk niet gelijk hoeft te staan aan de vergoeding voor gecontracteerde natura aanbieders. Immers hoeven hulpverleners uit het sociaal netwerk geen uitgebreide financiële administratie te voeren en worden ze niet geconfronteerd met overheadkosten.

Nieuw in zowel de Jeugdwet als de Wmo 2015 was en is dat nadrukkelijk wordt uitgegaan van het beginsel dat slechts ondersteuning wordt geboden door de gemeente indien iemand daarin niet zelf of met hulp van personen uit zijn netwerk kan voorzien (eigen-kracht-principe). Toch biedt de wetgeving de mogelijkheid om met een pgb hulp/ondersteuning in te kopen vanuit hetzelfde sociaal netwerk. Gelet op de overgangsregeling en de wens om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen is bij de invoering van Jeugdwet en de Wmo 2015 gekozen aansluiting te zoeken bij de uurtarieven sociaal netwerk die destijds golden in de AWBZ.

De Wmo 2015 en de Jeugdwet (artikel 2.9 Jeugdwet) schrijven voor dat uit de verordening moet blijken hoe de tarieven worden berekend. Uit recente rechtspraak volgt dat slechts een verwijzing naar de oude tarieven vanuit de AWBZ niet deze vereiste onderbouwing geeft.

Daarnaast is het ook niet logisch en wenselijk om, gelet op het eigen-kracht-principe, hulp/ondersteuning vanuit het sociaal netwerk te belonen met een relatief hoog uurtarief (wat de tarieven uit de AWBZ zijn). Immers zijn de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen blijkaar toereikend. Dit uitgangspunt wordt ook bevestigd in recente jurisprudentie.

Door aan te sluiten bij de tarieven die worden gesteld vanuit de Wet minimumloon is er sprake van een rechtvaardige vergoeding voor hulpverleners uit het sociaal netwerk en wordt voldaan aan de eis vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Omdat het minimumloon elk half jaar wordt geïndexeerd en het niet wenselijk is om elk half jaar de verordening en de zorgovereenkomsten aan te passen, is gekozen om het minimumloon direct te vermeerderen met het gemiddelde indexatiepercentage voor de periode van vijf jaar. Op 1 januari 2019 was het minimumloon € 12,12 per uur (inclusief toeslagen en vakantiegeld). Het indexatiepercentage was per 1 juli 2019 1,23%. Dit percentage is gebruikt om het geldende minimumloon tot 2025 te schatten. Hierbij is de uitkomst naar boven afgerond (ter tegemoetkoming van eventuele aanwezigheids- en/of bereikbaarheidsuren); te weten: € 15,- per uur.

4.2. Recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep vragen om een actualisatie van de verordening

Het college hoeft geen voorziening voor jeugdhulp te treffen als de jeugdige of zijn ouders in staat zijn zelf de problemen op te lossen, eventueel met hulp van personen uit het sociaal netwerk (artikel 2.3 lid 1 Jeugdwet). Dit wordt in de praktijk ook wel 'eigen kracht' genoemd.

De Centrale Raad van Beroep geeft (onder meer) in haar uitspraak van 2017 (CLI:NL:CRVB:2017:1477) specifieke eisen die gesteld moeten worden aan een zorgvuldig onderzoek in het kader van 'eigen kracht'. Deze specifieke eisen zijn verwerkt in het onderzoek zoals beschreven is onder artikel 7 van deze verordening.

4.3. Ervaringen in de uitvoeringspraktijk maken aanpassing van de verordening wenselijk

Bij het dagelijks gebruik van de Verordening jeugdhulp zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. De verbeterpunten zien vooral op tekstuele onvolkomenheden. In de nieuwe verordening zijn de onvolkomenheden verbeterd/aangepast.

In Bijlage 1 kunt u kennis nemen van de inhoudelijke aanpassingen per artikel.

5. Kanttekeningen

De voorgestelde werkwijze zal voor de huidige pgb-houders, die het pgb besteden in het sociaal netwerk, in beginsel een verlaging van het (uur)tarief betekenen. Mocht het tarief aantoonbaar niet toereikend zijn, biedt de verordening de mogelijkheid om af te wijken.

Invoering van dit besluit vraagt om een zorgvuldige overgangperiode. Pgb-houders waarbij het recht op een sociaalnetwerk-rgb is ingegaan voor 1 januari 2020, behouden ongewijzigd aanspraak gedurende de looptijd van de indicatie. Pas bij verlenging zal worden overgegaan op het nieuwe tarief. Wanneer de indicatie verloopt tussen 1 januari 2020 en 1 april 2020 en verlenging blijkt na onderzoek noodzakelijk, zal deze maximaal met het 'oude' tarief worden verlengd tot 1 april 2020. Daarna zal het nieuwe tarief gelden. Alle cliënten worden per januari 2020 middels een brief geïnformeerd over de nieuwe tarieven.

Deze werkwijze zorgt voor een redelijke gewenningsperiode en een geleidelijke overgang, zonder de administratieve druk die gepaard zou gaan bij een directe, algehele herindicatieronde.

Kanttekening hierbij is evenwel dat mogelijk gedurende een korte periode enige ongelijkheid in de tarieven bestaat. Dit is inherent aan het hanteren van een overgangperiode.

6. Uitvoering

Planning:

Behandeling van het raadsvoorstel tot vaststelling van de Verordening jeugdhulp Gemeente Barneveld in de raad van 12 december 2019. Inwerkingtreding per 1 april 2020.

Communicatie:

Het besluit zal op de gebruikelijke manier bekend worden gemaakt.

De betreffende klanten worden persoonlijk geïnformeerd over of en wanneer dit besluit consequenties voor hen heeft.

Evaluatie/controle:

De uitvoering van de Jeugdwet wordt regelmatig geëvalueerd in de bestaande casuïstiekoverleggen binnen de afdeling Sociaal Domein en gecontroleerd door Single Information en Single Audit.

7. Risico's, kosten, baten en dekking

Invoering van dit voorstel betekent onder andere voor een deel van de pgb-houders een verlaging van het pgb. Gezien de overgangperiode is de verwachting dat de pgb jeugdhulp uitgaven met ingang van 2021 zullen dalen met ongeveer € 50.000 per jaar. Normaliter zou dit tot een aframing van het budget leiden. Vanwege de onzekerheden over de kostenontwikkeling van jeugdhulp wordt voorgesteld dit niet te doen. En de verwachte daling van uitgaven als het aan de orde is te betrekken bij de taakstelling in het sociaal domein.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
H.F.B. van Steden dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:

Bijlage 1: Aanpassingen per artikel

Bijlage 2: Verordening Jeugdhulp gemeente Barneveld

Bijlage 1

Hieronder leest u een korte samenvatting van de voornaamste aanpassingen:

Met betrekking tot artikel 1 'begripsbepalingen'

In dit artikel zijn de begrippen 'dagdeel' en 'etmaal' toegevoegd, omdat zowel door burgers als uitvoerend ambtenaren herhaaldelijk werd gevraagd naar de inhoud van deze begrippen.

Met betrekking tot artikel 7 'gesprek'

In dit artikel wordt nu nadrukkelijk aangesloten bij de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB), specifiek de eisen die worden gesteld aan een zorgvuldig onderzoek (zie onder andere de uitspraak van 1 mei 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1477). Een zorgvuldig onderzoek vereist het op enigerlei wijze doorlopen van een aantal stappen. Deze stappen zijn beschreven in de toelichting op dit artikel. Daarnaast past de nieuwe tekst beter bij de ingeslagen weg van het 'oplossingsgericht werken' (in plaats van claimgericht).

Met betrekking tot artikel 12 'regels voor pgb'

Vanwege een wetswijziging in de Wet minimumloon en recente jurisprudentie moest dit artikel worden gewijzigd. Nu wordt aangesloten bij de toepasselijke normering, welke wordt gegeven door deze wet. Om de administratieve last voor zowel pgb-houders, als ambtenaren tot een minimum te beperken is de norm vermeerderd met het gemiddelde indexatiepercentage voor de periode van vijf jaar en afgerond naar boven.

Met betrekking tot artikel 13 'Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen individuele voorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet'

Zowel de titel als de tekst van dit artikel is gewijzigd. Deze wijziging ziet vooral op tekstuele onvolkomenheden. De verwachting is dat de nieuwe tekst direct duidelijkheid geeft over de aard van dit artikel en wat verwacht wordt van de jeugdige en/of zijn ouders en de gemeentelijke gespreksvoerder/ambtenaar.

Met betrekking tot artikel 14 'Onderzoek naar recht- en doelmatigheid individuele voorzieningen en pgb's'

Het college is, op basis van artikel 212 en 213 van de Gemeentewet, verplicht zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheers handelingen. Deze controle is in 2017, op verzoek van de accountant, uitgebreid met onderzoek naar de doelmatigheid van individuele voorzieningen (pgb's). Hierbij wordt vooral aandacht gevraagd voor de prestatielevering bij pgb –verstrekkingen (wordt daadwerkelijk geleverd wat is afgesproken in het pgb-plan?). Dit nieuwe artikel verduidelijkt en geeft een meer permanente onderbouwing van deze nieuwe werkwijze.